

Міністерство освіти і науки України
Київський національний торговельно-економічний університет
Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ
Академічне товариство ім. М. Балудянського
(м. Кошице, Словаччина)
Вища школа економіки і права імені
проф. Едварда Ліпінського (м. Кельце, Польща)
Університет Яна Кохановського (м. Кельце, Польща)
Тбіліський державний університет імені
Іване Джавахішвілі (м. Тбілісі, Грузія)
Технічний університет (м. Кошице, Словаччина)
Університет «Petre Andreia» (м. Яси, Румунія)
Університет суспільних наук (м. Лодзь, Польща)
Folkuniversitetet (м. Уппсала, Швеція)

*СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНІ, ЕКОНОМІЧНІ
ТА ГУМАНІТАРНІ ВИМІРИ
ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ*

**ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ
VII Міжнародної науково-практичної конференції**

05 – 07 червня 2019 року

Частина I

Вінниця 2019

Соціально-політичні, економічні та гуманітарні виміри європейської інтеграції України: зб. наук. пр. VII Міжнар. наук.-практ. конф., м. Вінниця, 05-07 черв. 2019 р. Вінниця, 2019. Ч. 1. 318 с.

У збірнику наукових праць Міжнародної науково-практичної конференції розглядаються питання управління інноваційно-інвестиційним розвитком підприємства в сучасних умовах; актуальні проблеми менеджменту та фінансові механізми забезпечення розвитку економіки України; проблеми обліково-аналітичного, контрольного та інформаційного забезпечення управління підприємства. Досліджуються інноваційні моделі та інформаційні технології в науці, освіті, економіці; теоретичні та практичні аспекти сучасного товарознавства; актуальні проблеми та перспективи, тенденції розвитку маркетингових технологій, готельно-ресторанного та туристичного бізнесу в Україні, державотворчі процеси в умовах глобалізованого суспільства: історичні, філософські, соціально-психологічні та правові аспекти.

Висвітлюються інтерактивні технології та методи навчання як засіб формування іншомовної професійної компетенції, теоретичні та практичні аспекти розвитку студентського спорту в системі фізичного виховання ЗВО.

Розраховано на науковців, спеціалістів, викладачів, аспірантів, здобувачів вищої освіти.

Редакційна колегія: Голова редакційної колегії – **Замкова Н.Л.**, д.філос.н., професор
Відповідальний секретар – **Мартінова Л.Б.**, д.е.н., доцент

Члени редакційної колегії:

Боковець В.В., д.е.н., проф., **Корж Н.В.**, д.е.н., проф., **Іваницька Н.Б.**, філол.н., проф.,
Стопчак М.В., д.і.н., проф., **Бондар А.А.**, к.н.фіз.вих., доц., **Кузьміна О.М.**, к.т.н., доц.,
Недбалюк О.П., к.е.н., доц., **Кудирко О.М.**, к.е.н., доц., **Поліщук О.А.**, к.е.н., доц.,
Поліщук І.І., к.е.н., доц., **Романовська Ю.А.**, к.е.н., доц., **Семко Т.В.**, к.т.н., доц.,
Тернова А.С., к.т.н., доц.

Друкується за ухвалою Вченої ради Вінницького торговельно-економічного інституту КНТЕУ.

Наукові роботи друкуються в авторській редакції.

ЗМІСТ

УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНИМ РОЗВИТКОМ ПІДПРИЄМСТВА В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Богацька Н.М., к.е.н., доцент

Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ

**СТИМУЛЮВАННЯ ПРАЦІ ПРАЦІВНИКІВ: ОСОБЛИВОСТІ ТА
ПЕРСПЕКТИВИ..... 13**

Гарбар В.А., к.е.н., доцент

Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ

**ІННОВАЦІЙНА АКТИВНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ ХАРЧОВОЇ
ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ..... 19**

Давидюк Л.П., к.е.н.

Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ

**ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНОЇ МІГРАЦІЇ РОБОЧОЇ СИЛИ В
УКРАЇНІ..... 31**

Кульганік О.М., к.е.н.

Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ

**ДОСЛІДЖЕННЯ ІНОЗЕМНОГО ІНВЕСТУВАННЯ В ЕКОНОМІКУ
УКРАЇНИ: МАСШТАБИ, СТРУКТУРА, ЕФЕКТИВНІСТЬ..... 38**

Мартинова Л.Б., д.е.н., доцент

Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ

УПРАВЛІНСЬКА КУЛЬТУРА ЯК СКЛАДОВА ПРОФЕСІОНАЛІЗМУ..... 45

Мельничук О.П., к.е.н.

Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ

**МЕХАНІЗМ ВПЛИВУ КРАЇН «ВЕЛИКОЇ ДВАДЦЯТКИ» НА
ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНИЙ РОЗВИТОК КРАЇН..... 50**

Недбалюк О.П., к.е.н., доцент

Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ

Дем'янишина О.А., к.е.н., доцент

Уманський державний педагогічний університет ім. Павла Тичини

**СУЧАСНІ ІНСТРУМЕНТИ МОНІТОРИНГУ ТА ОЦІНЮВАННЯ
ПРОГРАМ ПРОСТОРОВОВОГО РОЗВИТКУ..... 57**

Осіпова Л.В., к.е.н., доцент

Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ

**УДОСКОНАЛЕННЯ МЕХАНІЗМУ ФІНАНСУВАННЯ СОЦІАЛЬНОГО
ЗАХИСТУ В УКРАЇНІ..... 67**

Павлюк Т.І., к.е.н., доцент

Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ

ВПЛИВ РИНКУ НА ЕКОНОМІЧНІ ІНТЕРЕСИ СУСПІЛЬСТВА..... 80

8. Система соціального захисту та соціального забезпечення в Україні Реальний стан та перспективи реформування. Київ. Центр громад. Експертизи. 2018. 104 с.

9. Кичко І.І. Страхування як елемент фінансового механізму соціального захисту. *Фінанси України*. 2015. № 4. С.148-153.

УДК 330(16+342.146)

Павлюк Т.І., к.е.н., доцент

Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ

ВПЛИВ РИНКУ НА ЕКОНОМІЧНІ ІНТЕРЕСИ СУСПІЛЬСТВА

Наведено інформацію про використання ринкової моделі економіки та вплив ринкових відносин на економічні інтереси суспільства. Проаналізовано особливості ринкової економіки України, її впровадження і функціонування сьогодні та характер зміни інтересів суспільства під впливом вимог ринку.

Ключові слова: *економічні інтереси, ринкові відносини, ринок, потреби суспільства, моделі ринку, інтереси держави.*

Постановка проблеми. Зміни в економіці країни відображаються не лише на певних показниках, а на усьому суспільстві, розвитку та інтересах держави. Прогрес людської цивілізації неминуче приводить до появи принципово нових орієнтирів та пріоритетів суспільного розвитку. Здатність адекватно реагувати на такі епохальні виклики, по суті, і є головним критерієм життєздатності того чи іншого соціуму. В історії є багато країн, що слугують прикладами занепаду держав, які будучи достатньо розвинутими, не змогли адаптуватись до глобальних економічних і технологічних змін.

Входження світу в еру економіки знань зумовлює новий поділ країн на лідерів та аутсайдерів. Україні раціональна стратегія розвитку у ринкових умовах може принести зміцнення міжнародних зв'язків та зростання впливу на міжнародній арені. Ринкова модель збільшила економічний вплив і відсунула на другорядне місце політичний світ.

В умовах трансформаційних перетворень у нашому суспільстві значно зростає потреба в пошуку дієвих методів та напрямків утвердження ринкових відносин, їх вплив на формування економічних інтересів суспільства. Тому актуальність теми полягає у спробі здійснити теоретико-методологічний аналіз мотивів та стимулів трудової діяльності спрямованих на задоволення потреб кожної особи і суспільства в цілому.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Достатньо вагомі наукові здобутки досягнуті в загальній теорії інтересів, яку започаткували славнозвісні стародавні мислителі (Аристотель, Демокрит, Епікур, Платон), надалі розвинули Н.Макіавеллі, Т.Гоббс, К.Гельвецій, П.Гольбах, Д.Дідро, Г.Гегель, А.Сміт, Д.Рікардо, А.Тюрго, Дж.Мілль, І.Бентам, В.Ленін, К.Маркс, Ф.Енгельс, Г.Плеханов, М.Вебер та інші представники економічної і філософської думки. У їхніх працях економічні інтереси розглядалися у взаємозв'язку з виробничими відносинами, потребами, власністю, працею, стимулами, мотивами та іншими економічними категоріями.

Великий внесок у дослідження проблеми економічних інтересів зробили сучасні вчені як: С. Єрохіна, М. Чечетов, І. Жадан, О. Околітенко, Аніловська Г., Л. Павлова, О. Козлова, Р. Майерсон, С. Воєводіна та інші.

Однак, як свідчить аналіз результатів наукових досліджень проблема впливу ринкових відносин на інтереси суспільства поки що не знайшла належного опрацювання в теорії економічних інтересів.

Мета статті. Дослідити загальнометодологічні, філософські та теоретико-еволюційні аспекти ринкових відносин та їх вплив на економічні інтереси суспільства.

Виклад основного матеріалу дослідження. Україна обрала модель еволюційного типу, якій притаманно поетапне і поступове впровадження ринкових відносин. Тривалість становлення даної моделі триває 10-15 р. і характеризується помірними змінами та перетвореннями. Перебудова української економіки на ринкові умови розпочалась із утворенням самостійної держави, хоча перші спроби розпочинались ще у складі радянського союзу.

Нові виклики світової економіки в ХХІ столітті поставили Україну перед об'єктивною необхідністю розвитку в умовах глобалізації. Доля України не може не викликати побоювань тому, що вона виявилася неготовою до глобальної конкуренції і глобальної інтеграції. Проблеми соціально-економічного розвитку України в умовах глобалізації пов'язані з тим, що країні приходится вирішувати питання оптимального включення в глобальну економіку в умовах незавершеної системної соціально-економічної і політичної трансформації.

Соціально орієнтована ринкова економіка, як свідчить світовий досвід, має великі переваги перед планово-директивною, бо поєднання ринкового механізму з економічним регулюванням держави забезпечує ефективніше її функціонування і розвиток. Щоб домогтися значних успіхів у розвитку української економіки і піднесення добробуту населення, необхідно об'єднати ринкові перетворення з технічним переозброєнням економіки перейти на новий технологічний спосіб виробництва. З огляду на це, перехідний період для української економіки має передбачити як перехід до ринкової економіки, так і до постіндустріального (інформаційного) суспільства.

Як і будь-яка економічна модель, система ринкових відносин не є ідеальною, а має низку переваг та недоліків, які безпосередньо впливають на життя суспільства в цілому та кожного мешканця зокрема. Головна мета суспільства - максимально пристосувати дану модель до власних інтересів суспільства.

Перехід України до ринкової економіки одночасно означає подолання відносної самоізоляції та необхідність органічного входження на рівноправних умовах до системи світового господарства у русло загальноцивілізаційних процесів. На сьогодні внутрішній ринок України перебуває у складному становищі, зумовленому радикальною трансформацією економічних відносин. Водночас, формування вітчизняного ринкового середовища визначається складними та суперечливими процесами глобалізації світогосподарського розвитку та послідовним переходом багатьох країн від замкнутих національних господарств до економіки відкритого типу, зверненої до зовнішнього ринку [1].

Згідно з теорією А. Сміта, - природною рушійною силою господарського розвитку є прагнення індивіда до реалізації своїх економічних інтересів. Дбаючи про свої інтереси, така економічно вільна людина як покращує свій добробут, так і примножує багатство суспільства. Суперечності між індивідом і суспільством не існує. Розуміючи, що в умовах свободи господарської діяльності та свободи торгівлі деякі індивіди можуть домовлятися про підвищення цін або окремий суб'єкт господарювання прагнучим до безмежного привласнення прибутку, А. Сміт вважав, що інтереси таких індивідів певною мірою гармонізує конкуренція, що вона є регулятором особистого егоїзму, завдяки чому досягається економічна рівновага. Конкуренція вирівнює попит і пропозицію, відновлює пропорційність тощо, тобто здійснюється саморегулювання економіки.

У ринковій економіці державі належить другорядна роль: вона виконує лише ті функції, які не може виконати або робить це економічно неефективно окремий індивід. Такими функціями є: організація громадського порядку, державної поштової служби, запровадження обов'язкового шкільного навчання, забезпечення національної оборони, емісія крупних банкнот, будівництво деяких громадських споруд (доріг, мостів) та їх утримання в належному стані.

Набуття Україною статусу країни з ринковою економікою передбачає, що функціонування механізму реалізації зовнішньоекономічних зв'язків України має бути спрямоване, перш за все, на реалізацію загальнодержавних інтересів. Це обумовлює зберігання до певної міри державної монополії на зовнішньоекономічну діяльність. Вона має знаходити свій прояв у конкретних методах державного регулювання зовнішньоекономічних зв'язків [2].

Вичерпність матеріальних чинників виробництва як джерела економічного зростання української економіки зумовлює її перехід до інноваційної стратегії розвитку. Це передбачає модернізацію виробничого базису країни на основі інформаційно-інноваційних технологій, тобто розвиток інформаційної економіки [3].

Економічні інтереси зазнавали структурних змін разом із зміною суспільного ладу та типу власності. На кожному історичному етапі розвитку країна має різні економічні та соціальні інтереси. Ринкова система на перше місце ставить інтереси споживача та покупця. Тому важливим елементом підприємницької діяльності стала конкурентоспроможність фірми-підприємства.

Ринкові відносини передбачають розширення зовнішньоекономічних зв'язків та вихід на світовий ринок і, як наслідок, сприяння розвитку економіки країни та досягнення ефективності від діяльності.

Ринкові відносини мають велике значення як в Україні так і за її межами, так як вони дозволяють добиватися високої ефективності суспільств, виробництва, завдяки ринковим відносинам:

- відбувається зростання внутрішніх та зовнішніх національних ринків;
- створюються національні банківські структури;
- стійкими темпами зростає обсяг світової торгівлі, доля якої в світовому ВВП має тенденцію до підвищення;
- зростає значення транснаціональних корпорацій та банків у світовій економіці [6].

Загострення конкурентної боротьби на тлі загального спаду виробництва стимулює суб'єктів підприємницької діяльності не тільки до підвищення власної ефективності на основі використання передових техніки та технологій, модернізації виробництва, підвищення якості та розширення асортименту продукції, зниження собівартості та цін на власну продукцію. Дедалі частіше застосовуються «правила гри», які суперечать чесним звичаям у підприємницькій діяльності, недобросовісні методи конкуренції, які в кінцевому підсумку завдають істотної шкоди суспільству. Це дає підставу для думки, що ринкова конкуренція може призвести до суперечливих викликів, абсолютно не зрозумілих за наслідками для людей і з загрозою для свободи вибору [4].

Одним з ключових напрямів економічної стратегії України в посткризовий період є завершення ринкової трансформації сільського господарства через введення права вільного продажу землі, ціноутворення та розвитку інфраструктури з метою забезпечення продовольчої безпеки України, гарантування соціально-політичної стабільності у суспільстві, виживання і розвитку нації [9].

На сучасному етапі українську економіку визнано економікою змішаного типу, що функціонує на оптимальному співіснуванні різних форм власності, а саме: державної, комунальної, приватної та змішаної.

Домінуючою у ринковій системі вважається приватна власність та індивідуальність, що масово спостерігалось у 90-х роках. На сьогодні роздержавлення продовжується, про що свідчить продаж великих державних об'єктів загальносуспільного характеру, таких як комунальні підприємства, які знаходились у власності держави. Повне роздержавлення негативно впливає на суспільство в цілому, оскільки ринок не може самостійно регулюватись без втручання держави. Приватні власники в першу чергу переслідують особисті інтереси, які можуть і відрізнитись від економічних інтересів суспільства. До різних інтересів слід віднести забруднення навколишнього середовища чи використання певної дешевої для виробника сировинної бази, яка загрожує здоров'ю населення. Дані проблеми потребують розробки особливої системи захисту, яка в Україні на сучасному етапі не є достатньо досконалою. Подібні проблеми існують через відсутність досконалої стратегії управління з боку державної влади.

Досвід багатьох країн показує, що найефективнішим є поєднання державного та ринкового механізмів регулювання, розподіл регулювання за галузями та сферами діяльності. Даний спосіб управління є дієвим в Україні.

В Україні державними органами правління розробляються різні стратегії розвитку для стабілізації економічних процесів та подолання певних недоліків ринкової системи. Значні корективи до загальнонаціональних інтересів вносять глобалізаційні процеси, що здійснюються в усьому світі. Сучасна економічна

реальність переконливо свідчить, що перспективи, темпи і загальний вектор соціально-економічного прогресу національних господарств у тій, чи іншій мірі визначається глобалізаційними процесами та спроможністю національної економіки протистояти глобальним викликам [7].

Перехід до ринкової економіки приніс і низку негативних наслідків, які не були спрогнозовані економістами або ж, не враховані до уваги. Запровадження ринкових відносин в Україні гостро висвітлює загальну для перехідних економік проблему - не ефективне використання наявних ресурсів, витратність виробництва на мікро- та макрорівні [6].

Зокрема наразі виділяють такі основні недоліки функціонування ринкової системи України:

- величезна заборгованість держави, окремих галузей і підприємств країнам близького і далекого зарубіжжя;
- відставання сектора економіки, який виробляє товари, від сектора економіки, який їх споживає;
- паливно-енергетична залежність від Росії;
- занадто сильний контроль економіки з боку українського уряду, що має ефект придушення того її сектора, що виробляє товар;
- криміналізація стосунків між державним апаратом і бізнесом, розподілення між кланами найприбутковіших секторів економіки України;
- Україна занадто відірвана від світової економіки.
- переведення економіки у ліберальне русло [5].

Тобто, аналіз загального стану економіки показує, що ринкові відносини внесли значну розбалансованість та хаотичність замість результатів, що очікувались. Це свідчить про низький рівень прогнозування та передбачення наслідків.

На сучасному етапі Україні вдалося подолати етап перехідної економіки, але країна ще не володіє усіма ознаками ринкової економіки, тому її відносять до змішаного типу. Відбувається процес формування моделі ринкової економіки відповідно до суспільних інтересів. Процес формування нової

економічної системи на основі ринкових відносин, який переживає сьогодні Україна, породжує комплекс суперечливих підходів, як на науково-теоретичному рівні, так і в практичних цілях, щодо двох головних проблем трансформації економіки: методів трансформації та параметрів цільової моделі ринкової економічної системи країни [8].

Ринкова економіка за своєю природою охоплює три основні принципи: приватну власність, домінування особистого інтересу, існування конкуренції.

Одним з найбільш негативних наслідків впровадження ринкових відносин було тіньова приватизація.

Сучасні напрямки державної політики як у зовнішньоекономічній так і у регіональній політиці направлені на створення економічних зон, єдиного світового простору та зниження значень державних кордонів. Головним та незмінним зовнішньополітичним пріоритетом України є євроінтеграція, що одночасно мають декілька різних впливів. Дані умови сприяють поглибленню міжнародного поділу праці, що покращить якість виробництва. Необхідність у конкурентоспроможності примусить виробників виготовляти товари та послуги, які відповідатимуть міжнародним стандартам. Спрямування українських орієнтирів на європейську інтеграцію підвищує ефективність використання наявних ресурсів.

Важливим для сучасних пріоритетів держави знайти найвигіднішу позицію, враховуючи геополітичне розташування країни. В процесі глобалізації перед країною відкривається унікальна можливість використати територіальне місцезнаходження України. Транспортування експортної продукції по території України є прибутковою для держави, тому необхідно налагоджувати дипломатичні зв'язки з країнами-експортерами.

Впровадження ринкових відносин має на меті забезпечення економічної безпеки, тобто стабілізація розвитку та максимізацію ефективного використання ресурсної потенціалу країни. Міжнародна інтеграція включає в себе міжнародний поділ праці, що покращує ефективність трудових ресурсів.

В сучасних умовах ринкової трансформації економіки і суспільства України виняткового значення набуває наукове обґрунтування економічної стратегії, спрямованої на досягнення сталого економічного росту та піднесення на цій основі соціальних стандартів більшості населення.

Для досягнення власних цілей, суспільних інтересів створюються спеціальні стратегії, проекти, програми розвитку. З 2010 по 2014 роки в Україні діє програма економічних реформ, розроблена комітетом з економічних реформ при Президентові України. У даній програмі містяться основні економічні інтереси суспільства цього періоду та шляхи їх досягнення. Створюються спеціальні органи, які розробляють, впроваджують та контролюють виконання цих нововведень. Такі перетворення мають на меті створити сучасну, стійку, відкриту й конкурентоспроможну державу, сформувати професійну й ефективну систему державного управління, і зрештою – підвищити добробут українських громадян. Зокрема програма економічних реформ містить такі цілі:

- створення базових передумов економічного росту через утримання низького рівня інфляції, стабілізації державних фінансів і створення стійкої фінансової системи;

- формування режиму максимального сприяння бізнесу шляхом зменшення втручання держави в економіку, зниження адміністративних бар'єрів для його розвитку, модернізації податкової системи й поглиблення міжнародної економічної інтеграції України;

- модернізація інфраструктури й базових секторів шляхом усунення усталених структурних проблем в енергетичній, вугільній, нафтогазовій галузях і ЖКГ, а також розвитку транспортної інфраструктури й ринку землі. Перехід від дотацій до самоокупності виробництва й соціальних послуг;

- збереження й розвиток людського й соціального капіталу шляхом підвищення ефективності й стабільності соціального захисту, поліпшення якості й доступності освіти й медичного обслуговування.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Економічні інтереси як найбільш узагальнена форма прояву економічних відносин складають

суперечливу цілісну систему. Поглиблене пізнання їх становлення та розвитку пов'язане із виявленням внутрішніх тенденцій суспільного відтворення й імпульсів, що призводять до змін і структурного наповнення у системі інтересів. Методологічною базою дослідження останніх виступають концептуальні положення класичної, неокласичної, інституціональної, менеджереальної, агентської й інших наукових шкіл, представниками яких пропонуються різноманітні версії щодо розуміння природи, сутності, місця і ролі інтересів у соціально-економічних процесах.

Розвиток теорії економічних інтересів розкрито та критично проаналізовано у довготерміновій ретроспективі. Показано, як започатковані ще античними філософами теоретичні конструкції тлумачення проблем економічних інтересів піддавалися суттєвим змінам і наповнювалися новим змістом.

Отже, економічні інтереси суспільства мають специфічний та особливий характер завдяки впливу ринкових відносин. Оскільки сучасне суспільство великою мірою формується під впливом зовнішніх факторів. Ринкова економіка включає в себе постійні зміни, вдосконалення, виправлення недоліків з метою стабільного розвитку та задоволення потреб усіх членів суспільства.

Список використаних джерел:

1. Боярко І. М., Дейнека О. В. Сучасні тенденції розвитку державного сектору економіки під впливом трансформаційних процесів. *Економіка. Фінанси. Право*. 2011. № 9. С. 7-12.
2. Грішнова О. А., Думанська В. П. Трансформація репродуктивної поведінки під впливом освітніх чинників. *Демографія та соціальна економіка*. 2010. № 1. С. 72-80.
3. Даниленко О.Л. Відкрита економіка як передумова взаємодії внутрішнього та зовнішнього ринків. *Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. Економічна серія*. 2005. № 668. С. 19-23.
4. Филюк Г. М. Конкурентна культура в системі заходів конкурентної політики. *Економічна теорія*. 2011. № 3. С. 46-58.

5. Курило С.В. Ринкові відносини, їх суб'єкти та об'єкти. *Інноваційна економіка*. 2011. №20. С.178-181.
6. Новак А.Я. Як підняти українську економіку: Монографія. К.: «Гнозис», 2011. 368 с.
7. Політологія: курс лекцій. Навч. посібник. Тернопіль: Магнолія-плюс. 2004. 236 с.
8. Румянцева Н.С. Механізм реалізації регіональних економічних інтересів у міжнародній сфері UR: <http://www.nbuv.gov.ua>
9. Стефанишин О. В. Людський потенціал ринкової економіки України. *Науковий вісник НЛТУУ: Зб. наук-техн. праць*. Львів: НЛТУ України. 2006. Вип. 16.1. С. 276–284.
10. Татаренко Н.О., Поручник А.М. Нові акценти в економічній стратегії України в посткризовий період *Стратегія розвитку України (економіка, соціологія, право): Наук. журнал*. Вип. 2. 2010. № 1. С.42-58.

УДК 657.471

Супрун С.Д., к.е.н., доцент

Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ

НАПРЯМИ ОПТИМІЗАЦІЇ ПОТОЧНИХ ВИТРАТ ТОРГОВЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА

Досліджено основні проблеми оптимізації поточних витрат торговельного підприємства. Відзначено, що система управління витратами торговельного підприємства має свою специфіку та децю відрізняється від управління витратами виробничого підприємства. Визначені напрями оптимізації витрат на торговельному підприємстві, що об'єднані у основні групи та які дозволять забезпечити торговельному підприємству сприятливі умови для його подальшого ефективного розвитку.

Ключові слова: *поточні витрати торговельного підприємства, оптимізація складу витрат, операційний леверидж, постійні та змінні витрати, ефективність поточних витрат торговельного підприємства.*